

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XIXème ANNÉE

1 Janvier.: 1924 — No 161

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

ابونمان: سنه لکی [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۲، خارج ایچون

۲ بقی لیرادر.

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون: استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنه

نومرو ۱۶۱-۱ کانون ثانی ۱۹۲۴

صنعتك منشائی [*]

۱ - صنعتك نمرد و نوعی

«صنعتك موضوعی باطنی عالم، یعنی روح در؛ صنعت بو عالمك، بو روحك معنایینی، قیمتلرینی، سیوروتلرینی و حریتلرینی اوكره قیر... دیوروز. مادامكہ صنعتك موضوعی بو روح در، روح بشر در، و مادامكہ روح بشر بر در، عینی شی در؛ شو حالده صنعتك ده بوتون زمان و مكانلر ده، بوتون تاریخلر ده و ملتلر ده بر اولماسی، دكیشمه سی لازم كلزمی؟! حالبوكه صنعتك برلك یرینه چوقلق، عینیت یرینه خصوصیت و نوعیت وارد. بو كونه قادار تاریخده موجود اولان بر و عینی صنعت دكل، متعدد و متنوع صنعتلر در: مصر قدیم صنعتی، یونان قدیم صنعتی، روم سانس صنعتی، چین صنعتی، تورك صنعتی، عرب صنعتی... كبی. ینه یالكلز بر نوع صنعت مكنتی دكل، بر جوق صنعت مكنتلری وارد: فلاسك، رومایتك، ده آلیست ابد آلیست... مكنتلر كبی. صنعتك و صنعت مكنتلرینك بو چوقلقی نهدن؟ صنعتكده بو تنوع و تحولی وجوده كتیره ن «طبیعت» دیدیكمز جغرافی حامل می در؟ یوقسه «عرق» دیدیكمز اتنوغرافی حامل می در؟ بونلر ده دكلسه، «دها» دیدیكمز فردی و روحی حامل می؟... صنعتك تعدد و تنوعی ایضاح ایتك ایسته یین بو مختلف نظریه لری مختصراً تدقیق ایدلم:

۲ - صنعتك عامی طبیعت می در؟

بو نظریه به كوره صنعت جوغرافی محیطك زاده سی در. صنعت اثرینه زنكاری، شكللری، بدلری، نسبتلری، حسلری، هیجانلری و یرن هپ صنعتكارك محیطی در. داغلر، اورمانلر، بولوطلر، دكلزلر، چوللر صنعتك ایلك الهاملری بخش ایدن هپ بونلر در. بو تلقی به كوره بر یونان صنعتی آنجق دكلزلی و سمایه قابل ایضاح در، بر عرب صنعتك سری چول و سمادر. [۱] ماقبل ۱۵۱ نومرولی (اجتهاد) ده در.

بو نظریه به كوره صنعتك تحوللری باطنی و معنوی بر حامل اولان روحده کی اشتیاقلر ك تحوللرینه كوره دكل، دكلز، هوا، كونش... كبی خارجی و قیزیك عامللرله ایضاح ایتك لازم كله جكدر. طبیعت نظریه سی صنعتی ایضاح ایدن نظریه لرك ابتداءیلرندن بری در. صنعت جغرافی عامللرك محصولی اولسه یدی بری برینه بگزیه بن محیطلرك صنعتلری ده بری برینه بگزیه مه سی و عینی جغرافی محیط اوزرتده رجوده كلن صنعتك تاریخی، ملتی، زمره سی نه اولورسه اولسون ماهیتی، هویتی دكیشدر. مه سی لازم كلردی... حالبوكه تاریخ یونك عكسینی كوستریور، مثلاً جوغرافیسی بر قاچ بیك سینه ظرفنده اساسلی بر انقلابه اوغرایان آناتولی قطعیه سنده رومالیر، بیزانسلیلر، سلجوقیلر، عثمانلی توركلری، حتی عثمانلی توركلرینك ده مختلف دورلر ده مختلف صنعت انموزجیلری وجوده كلش در. بو نوعدن تاریخده دها بر جوق مثاللر بولونه ییلیر. دیمك اولیوركه جوغرافی محیط ثابت اولقله برابر اونك اوزرتده انكشاف ایدن صنعت متحول اولاییلیر. شو تقدیرده صنعتك تحولی جغرافی محیطك اثری دكل در. صنعتك جوغرافی محیطله برابر دكیشمه سی ممكن اولسه بیله ضروری دكلدر. فقط هر دورك، هر ملتك صنعتكده و هر صنعتكارك اثرنده محیطله برابر دكیشه ن، محیطله تابع اولان، محیطك تأثیریه وجوده كلن عنصرلر یوقی در؟ معمارینك تاریخنده مالزیه تك، طرز انشانك، ساجاقلرك، موتیفلرك محیطك احتیاجلرینه و محیطك نمونه لرینه كوره دكیشدیكنی كورمه یورمی بز؟! صیجاق مملكتلر ده کی بنالر كندی آرالرنده بر مشابیت عرض ایتیمورلری؟ دیگر جهتن صوغوق مملكتلرك کی باشقه جه دكلی؟ ینه محیطده طاشك موجود اولوب اولماسنه كوره معمارینك مقدراتی ده دكیشمه یورمی؟! جوارنده بالچقدن باشقه مالزیه بولونمایان، بنالری مختصراً طوغلادن یا تمق مجبوریتده اولان بر خالق ایچون طاشه، ده میره مالك اولانلرله رقابت ایتك ممكن می در؟! بونلرك

درویش سوزلی

الهی بر مسم ، لقای مقصود
حسن آینه سنده عیاند بکا ،
اونکله حقیقیم بوفیض شهود
بر جنبش جان ووجداندر بکا .

جبریلی غشی ایدر رباب قلم ،
حقق نداسیدر خطاب قلم ،
حرمتله اوکورم ؛ کتاب قلم
نور ایله یازلمش قرآندر بکا .

عبت یولنده کوردیکم بلا
روجه ویربر براوز که اعتلا
اونکله قائمدر وجودم ، ابتلا ،
اک یوکسک احسان شایاندر بکا .

شئون عالمه دقتله باقق
ادراک اطانی یاقار محقق .
خی غافل بیلن آلدانیر مطلق ،
عقلسز دیمکده بهتاندر بکا ،

رند قلندرم یوقدر بونده شک ،
نازینی چکرم صاعماسین فلک ،
جهنمنده بانق ، منت چکهرک
جنتنه کبرمکدن آساندر بکا .

ازمیر - نو قادی زاده شکیب

محاضرة زراعية

V

زراعت آلتری و ما کینه لری

« آلت ایشلر ، ال اوکونور ! » ضرب مثلنده نه
بویوک بر حقیقت واردر . انسانک کوره جکی ایشلر ،
کندی قوتنه انحصار ایتدیکجه اوغرایاجنی مشکلاته حد
و پایان تصور ایدیه من . هانکی صنعت اولورسه اولسون
اک قاباسندن اک اینجه سنه قادار ، متعدد آلتره احتیاج
کوردولور . بسیط و قابا صنعتلرده قوللاتیلان آلترده
قابا صابا شیلردر . فقط اینجه صنعتلرده قوللاتیلان

هپسی دوغریسهده اصل مسئله بو دکلدر : اقلیمک ،
مالزمه نك صنعت اثری اوزرینه بر جهندن تأثیری
واردر . « دیمک باشقهدر ، » صنعت اثرینی وجوده
کترین اقلیمدر ، طاشدر ، طوپراقدر . « دیمک
باشقهدر . قیزیکی محیطک صنعت اوزرینه اولان بوتأثیری
صنعتک آصیل بدیی ماهیتی اوزرینه دکل ، صنعتک
رفاقتنده بولونان قسملر ، لابیدی عنصرلر اوزرینهدر .
اقلیمک دیکشیدردیکی ، ساچاقلرک طولی ، عرضی . . .
کبی مادهیه ، کمیته عائد اولان بدیی عنصرلردر . فقط
ساچاقلره بر صنعت ماهیتی ویرن ، اون بدیعهلشدیرن ،
اونی عرب ، عجم ، تورک قیلان ، اوکا عظمت ، وقار ،
سکون ، معنارینی ویرن بو اقلیم دکلدر . بو کبی
باطنی قیمتلر اقلیم کبی خارجی عامللرله ایضاح ایدیه منزه
دیگر جهندن کرچه مالزمه نك نوعی بنانک شکلی ،
وضعیتی . . . اوزرینه بر تأثیر اجرا ایدر . فقط اونک
روحی ، معنایی ، بدیعی دیکشیدره بیلیرمی ؟ شبهه منز
تورکک طاشدن و تخته دن یابدینی بنالر بر اولاماز ؛
طاش ، بنانک طاشه کوره ، تخته ، بنانک تخته ایجابانه
کوره اولماسنی ایستهر . فقط تورکک طاش اثری یونانلینک
طاش اثرینه بکیزرمی ؟ ! تاریخمده طاش ایشله یین ملتلرک
اثرلری بری برینک عینی میدر ؟ ! حتی عینی ماتک
تاریخمده مختلف بدیی دورلرک ایسته دیکی تخته ، طاش
دائما بری برینه بکیزرمی ؟ بر ملت صنعتک هر دورنده
عینی قیمتلری می نشر ایدیور ؟ . . خلاصه صنعتک
تحولی مالزمه نك نوعندن ایلری کله یور . بو تحولی
وجوده کترین دهاساسلی سببلر واردر . مالزمه صنعتک
آصیل بدیی ماهیته دکل ، لابیدی ماهیته بر تأثیر اجرا
ایده بیلیر .

دارالفنون مدرسلرندن

اسماعیل صقی

نیکدیمک محترم وفاضل مبعوثی ابوبکر حازم بک افندیکنک
فرانسیزجه قسمه زده مندرج و بک یوکسک حسیات و هیجان ایله
مشغل منظومه نك ترجمه منوره یی کله جک نسخه منی قیمتلند
برمچکدر . [اجتهاد]